

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.063/2023/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Nemes Árpád Zsolt Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Nemes Árpád Zsolt) által képviselt **felperes** (felperes címe) felperesnek – a dr. Mészáros Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes** (alperes címe) alperes ellen **kártérítés megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. december 8. napján meghozott 29.P.22.117/2021/29. számú ítélete ellen az alperes 30. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a keresetet elutasítja, és az alperest mentesíti az elsőfokú perköltség, valamint a kereseti illeték megfizetése alól.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7.500.000 (hétmillió-ötszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az államnak 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kártérítés címén kötelezze az alperest 195.000.000 forint és ennek 2007. május 3. napjától a kifizetés napjáig járó, a

Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Ptk. 339. § (1) bekezdését jelölte meg.

[2] Az érvényesített jog ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes 2007. április 27. napján letéti szerződést kötött a ügyvéd neve1 Ügyvédi Iroda letéteményessel, majd 2007. május 2. napján 196.260.000 forintot átutalt a felperes számlájáról az ügyvéd letéti számlájára. Ezt követően a letéti szerződést 2007. október 1-jén megszüntette, és újabb letéti szerződést kötött ügyvéd2 ügyvéddel ugyanezen összeg tekintetében. Az alperes ezt a letéti szerződést is megszüntette, és 2010. október 1-jén letéti szerződést kötött a ügyvéd neve2 Ügyvédi Irodával 195.000.000 forint letétbe helyezése tárgyában a szerződés szerint abból a célból, hogy azt a letéteményes a letevő és a cég2 Kft. által alapítandó társaság rendelkezésére bocsátja pénzbeli betétként. A felperes képviselőjében az alperes és a cég2 Kft. 2010. október 27-én megalapították a cég3 Kft.-t 195.000.000 forint pénzbeli és 48.000.000 forint nem pénzbeli hozzájárulásból álló törzstőkével. A felperes mint pótmagánvádló indítványára az alperes ellen folyamatban volt büntetőeljárásban a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.295/2017/7. számú ítéletével – az elsőfokú ítéletet megváltoztatva – az alperest sikkasztás büntetettében bűnösnek találta. Az ítéletet a Kúria a Bhar.I.832/2018/5. számú végzésével helybenhagyta.

[3] Az alperes károkozó magatartását a büntetőbíróság által megállapított sikkasztás elkövetési magatartásában jelölte meg.

[4] Kárát az alperes által 2007. május 2. napján az ügyvédi iroda számlájára átutalt összegben határozta meg arra hivatkozással, hogy azt az alperes elvonta a felperes rendelkezése alól, azzal a felperes több mint 15 éve nem rendelkezik. Állította, hogy az alperes a jogellenesen elutalt összegből – 1.260.000 forint kivételével – semmit nem fizetett vissza a felperesnek. A Ptk. 355. § (1) bekezdésére hivatkozással „az eredeti állapot helyreállításaként” kérte az alperest az okozott kár megtérítésére kötelezni. Álláspontja szerint az új gazdasági társaság alapítása, melynek a felperes a tulajdonosa, nem mentesíti az alperest a sikkasztás elkövetésével felperesnek okozott kár eredeti állapot helyreállításával történő megtérítése alól.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[6] Állította, hogy a pénzösszeg letétbe helyezésekor, majd a cég3 Kft. megalapításakor a felperesi társaság nevében és képviselőjében önálló ügyvezetőként járt el. A büntetőeljárás során az alperes büntetőjogi felelősségét a sikkasztás tényállásának második fordulója, tehát nem a jogtalan eltulajdonítás, hanem a sajátjakénti rendelkezés tekintetében állapították meg. Ez utóbbi pedig nem eredményezi a rendelkezési jog jogosultjának megváltozását, a tulajdoni viszonyokban nem következik be változás, amit a büntető határozatok is rögzítenek, amikor kimondják, hogy a társaság vagyonában nem történt csökkenés. A sikkasztás cselekménye az összeg ügyvédi letétbe helyezésével valósult meg, az azonban vagyoncsökkenéssel nem járt, mivel a letevő maga a társaság volt. Az összeg – pénzeszközként, majd befektetett eszközként – mindvégig a társaság rendelkezésére állt, az nem került ki a felperes vagyonából, és nem került az alperes tulajdonába, így nem következett be a vagyonban értékcsökkenés. A vagyon változásának hiányában a kártérítési

felelősség elemei közül hiányzik a kár, kár hiányában pedig az okozati összefüggés sem értelmezhető. Azzal pedig, hogy az összeg az ügyvédi letétből a társaság számlájára visszakerült, a letétbe helyezésre alapított kárigény jogalapja is megszűnt. Ehhez képest a cégalapítás egy másik cselekmény, melynél az alperes büntetőjogi felelőssége fel sem merült. Hangsúlyozta, a felperes nem egyenlő a másik (személy1) taggal és ügyvezetővel, így hozzájárulására, beleegyezésére nem volt szükség. Azzal is érvelt, hogy a felperes keresete pénzfizetésre irányul, ezért az eredeti állapot helyreállítása értelmezhetetlen.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 195.000.000 forintot, valamint annak 2007. május 3. napjától a kifizetés napjáig járó évi, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 4.150.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az állam javára – az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára – 1.500.000 forint meg nem fizetett illetéket.

[8] Ítéletének indokolásában a Pp. 266. § (1) bekezdése értelmében a peres felek egyező előadása alapján valósnak fogadta el a következő tényeket: a másik felperesi törvényes képviselő és az alperes házastársak, bár életközösségük évekkal ezelőtt megszakadt. Mindketten fele-fele részben tulajdonosai és ügyvezetői önálló képviseleti jogosultsággal a felperesnek, szavazati joguk is egyenlő. Nem volt vitás az sem, hogy az alperes 2007. május 2. napján a felperes számlájáról elutalt ügyvéd1 ügyvédi letéti számlájára 196.260.000 forintot, és azt különböző időpontokban ügyvédi letétbe helyezte, majd a felperes önálló képviseletre jogosult „tagjaként” 2010. október 27. napján személyl2 megállapította a cég3 Kft.-ét, melyhez a felperes – az önálló képviseletre jogosult alperes közbenjárásával – 195.000.000 forint törzstőke hozzájárulást teljesített. Nem volt vitás az sem, hogy az alperest a büntetőbíróság sikkasztás büntetében bűnösnek találta.

[9] A Pp. 264. § (1) bekezdésének idézésével kiemelte, a polgári perben eljáró bíróságot a bűncselekmény elkövetését megállapító büntetőügyben hozott határozat köti, mégpedig annyiban, hogy a bíróság nem térhet el a bűnösség kérdésében a büntetőbírói állásponttól, azzal ellentétesen nem juthat arra a következtetésre, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Megállapíthat eltérő tényállást, a bűnösség kérdésére is kiható, a büntető ítélettel ellentétes megállapítását azonban nem tehet. Rögzítette, az alperes által elkövetett sikkasztás büntetének nem tényállási eleme az elkövetési magatartás és a bekövetkezett eredmény közötti okozati összefüggés megléte, ezért a polgári bíróságot nem kötötte a büntetőbíróság azon megállapítása, mely szerint a felperesnél nem volt kimutatható vagyonsökkenés az alperesi magatartással okozati összefüggésben.

[10] A Ptk. 355. § (1) bekezdésének felhívásával azt állapította meg, hogy a büntetőbíróság az alperes mint természetes személy, nem mint a felperes vezető tisztségviselője büntetőjogi felelősségét állapította meg, és a felperes is az alperessel mint magánszeméllyel szemben érvényesít igényt. Kiemelte, az alperes magatartása jogellenes volt, amit alátámaszt a büntetőbíróság ítélete. Az alperes a felperesi bankszámlán lévő 196.260.000 forintot elvonta a felperes rendelkezése alól, mert azzal sajátjaként rendelkezett. Nem találta relevánsnak azt az alperesi hivatkozást, hogy a büntetőbíróság melyik elkövetési alakzatot állapította meg, mert álláspontja szerint a releváns tény az, hogy az alperes magatartása jogellenes volt és bűncselekményt valósított meg. Az alperesi magatartás

jogellenessége a büntetőbíróság határozatára tekintettel nem szorul további bizonyításra, azonban önmagában nem alapozza meg a kártérítési felelősséget a sikkasztás törvényi tényállásának okozatossága hiányában. Azzal, hogy az alperes jogellenes magatartásával elvonta a felperes vagyont, még nem bizonyított, hogy a magatartás egyben kárt is okozott a felperesnek. A kár bekövetkezésének és az okozati összefüggésnek a bizonyítása pedig a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes kötelessége volt.

[11] Megállapította, hogy az alperes a felperes vagyonából pénzeszközt vont el, és azzal sajátjaként rendelkezett, megszüntetve ezzel a felperesnek a pénzeszközön fennálló tulajdonosi részjogosítványainak, így a birtoklás, használat és hasznok szedésének lehetőségét. A felperesi pénzeszközben annak elvonása 196.260.000 forint csökkenést okozott 2007. május 2. napján. Ebből utóbb 1.260.000 forint utalással visszakerült a felperes számlájára. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi vagyonban az alperesi magatartással okozati összefüggésben 196.260.000 forint értékcsökkenés következett be 2007. május 2-án. A kártérítés a Pp. 360. § (1) bekezdése alapján a károsodás 2007. május 2-ai bekövetkezésekor nyomban esedékessé vált, így az alperes a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján már ezen a napon köteles volt a felperes vagyonában beállott értékcsökkenést megtéríteni, amely „a károsult felperest ért vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges”. Mivel a kártérítés megfizetésével a felperes késedelembe esett, így a Ptk. 301. §-nak megfelelően 2007. május 2. napjától késedelmi kamat fizetésére köteles. Rögzítette, az alperes 1.260.000 forint erejéig a kárt megtérítette, azonban a 195.000.000 forint tekintetében a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján továbbra is fennáll a vagyonban beállott értékcsökkenés megtérítési kötelezettsége. A büntetőbíróság azon megállapítása, miszerint nem állapítható meg vagyonsökkenés a felperesnél, a bíróságot nem köti, egyrészt a törvényi tényállás okozatosságának hiányában, másrészt azért, mert a vagyonsökkenést nem a büntetőeljárásban kirendelt szakértő vizsgálatának, hanem a jogellenes magatartás megvalósításának időpontjában kell vizsgálni.

[12] Kiemelte, a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes tulajdonába került cég3 Kft. megszerzése okán „nem szükséges” a felperesi kár megtérítése, mivel a pénzeszköz helyébe lépett üzletrész felperesi tulajdonba kerülésével az alperes a kárt megtérítette. Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a büntetőbíróság az alperes mint természetes személy büntetőjogi felelősségét állapította meg, a jelen perben is az alperes természetes személy ellen terjesztette elő a felperes az igényét, és a természetes személy alperes az, aki a kár megtérítésére köteles. Álláspontja szerint az alperes magatartásait a jogvita eldöntéséhez differenciálni kell. El kell különíteni, hogy milyen magatartás tanúsítására jogosult természetes személyként és milyen jogosultságai vannak vezető tisztségviselőként. Az alperes a cég3 Kft.-t egyértelműen vezető tisztségviselőként alapította meg, mivel azt mint természetes személy nem tehetné volna meg jogosultsága hiányában. Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy az alperesi „természetes személy” a felperes kárát nem térítette meg. A cég nevében megvalósított magatartása nem mentesíti a természetes személy minőségében okozott kár megtérítése alól. Az alperes tehát nem bizonyította, hogy az okozott kárt megtérítette.

[13] Az elsőfokú bíróság szerint az alperes magatartása a kár természetbeni megtérítéseként sem értelmezhető. Ahhoz ugyanis a károsult hozzájárulása szükséges, mivel a Ptk. 355. § (2) bekezdése alapján a kárt főszabályként pénzben kell megtéríteni. A felperes pedig nem vitásan nem járult hozzá, hogy a tőle elvont pénzeszköz helyett az alperes által alapított gazdálkodó szervezet tulajdonjogát kapja kártérítésként, így a felperesi elfogadás

mint feltétel nem állt fenn. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 20. § (6) bekezdésének idézésével azt állapította meg, hogy a felperesi tulajdonosi struktúrában és szavazati jogosultságokkal az egyszerű többség is kizárólag a két tag egyetértésével érhető el, amely nem vitásan nem volt és jelenleg sincs meg. A természetbeni kártérítés feltételei tehát nem álltak fenn a felperes elfogadásának hiányában. Azt is vizsgálta, hogy az alperes a törzstőke egy jelentős részét, 140-150 millió forintot egy másik, nem a cég3 Kft. tulajdonában álló bankszámlára utalt, így az nem állt a társaság rendelkezésére. Tényként rögzítette, hogy a felperes a könyveiben befektetett pénzügyi eszközként tart nyilván a rendelkezésre bocsátott törzsbetét összegével megegyező összeget. A feltüntetett 195.000.000 forint tehát a cég3 Kft. üzletrésznének névértéke csupán, mely nem jelenti azt, hogy az pénzben rendelkezésre is áll a társaságnál. Rögzítette, hogy a Gt. 115. § (1) bekezdése alapján az alapításkor a befizetésre nyilvánvalóan sor került, mivel a cégbíróság a társaságot bejegyezte. Korlátozás azonban nincs arra, hogy ezt követően a társaság a törzsbetéttel mit tesz. Mindez csak abban az esetben bírt volna relevanciával, ha a cégalapítást az alperes természetes személyként végezte volna, és az a kár megtérítésére irányuló kötelezettségként lenne értékelhető. Ezért nem volt jelentősége annak, hogy a cég3 Kft. szerzett-e tulajdonjogot az apportként szolgáltatni vállalt ingatlanon, de nem is vizsgálható a perben nem álló harmadik személy létrejöttének kérdése.

[14] Mindebből arra a következtetésre jutott, hogy az alperes köteles a jogellenes magatartásával 2007. május 2. napján a felperes számlájáról 196.260.000 forint elutalásával okozati összefüggésben felperes vagyonában bekövetkezett 195.000.000 forint kár megtérítésére a Ptk. 355. § (2) bekezdése alapján.

[15] Megállapította, hogy az alperes a teljesítéssel 2007. május 2. napja óta késedelembe van. Mivel az alperes rendelkezett az elsikkasztott pénz felett sajátjaként, így nem a felperesnek kell viselnie a rendelkezési joga alól kivont pénz letétbe helyezésének költségét. Az alperes pedig nem bizonyította, a letétbe helyezés alkalmával keletkezett kamatbevételt a felperes rendelkezésére bocsátotta, ahogy a felperes részére fizetett osztalék ténye és összecszerűsége sem bizonyított, és beszámítást tartalmazó iratot sem terjesztett elő. Bizonyítatlan maradt tehát, hogy az alperes a kamatbevételből bármilyen összeget is megfizetett a felperesnek. Ezért a kár bekövetkezésének időpontjától, 2007. május 2. napjától köteles az alperes a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a késedelmi kamat megfizetésére is.

[16] Mivel a felperes a korábban előterjesztett kereseti kérelmeit nem tartotta fenn, így az ott írt tényállítások bizonyítására felajánlott indítványok teljesítése, továbbá a másik tag, ügyvezető (személy1) személyes meghallgatása is szükségtelen volt, ezért azokat az elsőfokú bíróság elutasította.

[17] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[18] Fellebbezése indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, iratellenes, kirívóan téves, és okszerűtlen az abból levont következtetés és az érdemi döntés is.

[19] Vitatta az elsőfokú ítélet indokolásában írt megállapítást, miszerint az alperes és a másik tag, ügyvezető (személy1) házastársak, mivel házasságukat a Budaörsi Járásbíróság 2008-ban felbontotta. A felek között peres eljárás kizárólag a házastársi vagyoni közösség megszűntetése tárgyában folyik. Rögzíteni kell azt is, hogy az alperes és a másik tag (személy1) nem csupán tulajdonosai, hanem mindketten önálló cégjegyzési joggal rendelkező törvényes képviselői a felperesnek. Vitatta azt az ítéleti megállapítást is, hogy a tényleges letevő az alperes volt. A letéti szerződésekben letevőként a felperesi társaság szerepelt, annak nevében és képviselőjeként az alperes ügyvezetőként eljárva rendelkezett a társaság bankszámlájáról történő átutalásról, tehát mind a szerződés szerinti, mind a tényleges letevő a felperesi társaság volt. A második letéti szerződés megszűntetése után a 196.260.000 forintot a felperesi társaság számlájára visszautalták. Ezt követően az alperes szintén a felperes ügyvezetőjeként kötött újabb letéti szerződést. Mindezek alapján vitatta az elsőfokú ítélet [5] bekezdésének azt a megállapítását, hogy az alperes 2007. május 2. napján a 196.260.000 forint elutalásával elvonta ezt az összeget a felperes rendelkezése alól, azzal a felperes 2007. május 2. napjától nem rendelkezhetett. Az elsőfokú ítélet tényállása tehát hiányos, ellentmondásos és téves a kártérítési felelősséget megállapító érdemi döntés is.

[20] A felperes jogellenes magatartásként arra a cselekményre hivatkozott, melyben az alperes büntetőjogi felelősségét megállapították. A Fővárosi Ítéltábla az alperes bűnösségét sikkasztás bűntettében állapította meg, mely döntést a Kúria végzésével helybenhagyott. A végzés szerint a vádlott a rábízott társasági vagyonnal sajátjaként rendelkezett, és ezzel sikkasztást követett el, azonban azt is rögzíti, hogy a társaság vagyonában tényleges kimutatható vagyonsökkenés nem történt. A büntetőbíróság tehát kizárólag abban a kérdésben foglalt állást, hogy a vádlott cselekmény tényállásszerű-e, vagy sem. A Kúria álláspontja szerint a bűncselekmény a letéti szerződés megkötésével befejezetté vált, mivel a vádlott cselekményét a gazdálkodás körén kívül eső érdek motiválta. A másod- és harmadfokú büntetőhatározatok az alperes felelősségét a sikkasztás tényállásának második fordulója, tehát nem az eltulajdonítás, hanem a sajátjakénti rendelkezés tekintetében állapították meg. Ez utóbbi pedig nem eredményezi a rendelkezési jog jogosultjának megváltozását, eltulajdonítást, tehát a tulajdoni viszonyokban nem következik be változás. Az összeg mindvégig a felperesi társaság tulajdonában és rendelkezése alatt állt, mely rendelkezési jogot az alperes ügyvezetőként gyakorolt. A büntetőbíróság az ezt követő cselekményeket egyáltalán nem vizsgálta. Téves ezért az elsőfokú ítélet [20] bekezdése is, mely szerint az alperes a felperes vagyonából pénzeszközt vont el, azzal sajátjaként rendelkezett, megszüntetve ezzel a felperes pénzeszközön fennálló tulajdonosi részjogosítványait. A felperesi társaságnak az alperes akkor is és jelenleg is önálló törvényes képviselője volt, így mindvégig gyakorolta a társaságot mint tulajdonost megillető rendelkezési jogosultságokat, amihez nem kellett taggyűlési hozzájárulás, vagy a másik ügyvezető beleegyezése. Az elsőfokú bíróság megállapításai akkor lettek volna helytállóak, ha a sikkasztás eltulajdonítással valósul meg. Ilyen jogváltozást azonban a sajátjakénti rendelkezés nem alapoz meg, ahogy vagyonsökkenést, tehát tényleges kárt sem eredményezett. Az első és második letéti szerződés a házastársi közös vagyon megosztásához kapcsolódott, megszűntetését követően az összeget a felperes számlájára visszautalták. A harmadik letéti szerződés tárgya eltérő. A büntetőbíróságok kizárólag a közös vagyon megosztása iránti igény biztosításához kapcsolódó magatartás tekintetében foglaltak állást, és azt a gazdasági működés körén kívül eső vagyoni rendelkezésnek tekintették. Nem is vizsgálták azonban a harmadik letéti szerződést, mely nyilvánulón a társaság normál üzleti működésébe tartozik. Ilyen ügyvezetői döntést az alperes korlátozás nélkül meghozhatott. Az elsőfokú bíróság tehát az eltérő alperesi magatartásokat – a teljesen eltérő célú letétbe

helyezést – egyáltalán nem vizsgálta, e körében tényállása hiányos, és indokolási kötelezettségét sem teljesítette.

[21] Az elsőfokú bíróság teljesen tévesen értelmezte a Pp. 264. § (1) bekezdését is. Az alperes ugyan nem vitatta, hogy büntetőjogi felelősségét megállapították, azonban azt állította, hogy ezzel a kártérítési felelősség egyik eleme, a jogellenes magatartás bizonyított, a további elemek bizonyítása azonban a felperes kötelezettsége. A polgári jogi felelősség elemei tekintetében az elsőfokú bíróságnak tényállást kell megállapítani, amit a kár tekintetében teljesen elmulasztott. Azt kellett volna vizsgálnia, hogy az alperes magatartása következtében a felperesi társaságnál bekövetkezett-e kár, vagy sem. Az elsőfokú bíróság ítéletének [7] bekezdéséből következően a kár a felperesi társaság számlájáról elutalt 195.000.000 forint. Egyrészt a büntetőbíróságok nem ezen alperesi cselekmény miatt állapították meg a bűncselekmény elkövetését, hiszen ezt nem is vizsgálták, másrészt ezzel a cselekménnyel a felperesi társaságot kár nem érte. Az elsőfokú ítélet [20] bekezdése az alapvető számviteli szabályok ismeretének hiányát, azok figyelmen kívül hagyását, helytelen értelmezését igazolja. Téves az a megállapítás, hogy 2007. május 2-án a felperesi vagyonganban az alperesi magatartással összefüggésben 196.260.000 forint értékcsökkenés következett be. Az elsőfokú bíróság ugyanis a kétféle letétbe helyezés célját és megvalósítását, ebből következően kártérítési szempontú megítélését teljesen figyelmen kívül hagyta. Ezt igazolja az ítélet [24] bekezdésében írt, nehezen követhető okfejtés, mely az alperes mint természetes személy és mint vezető tisztségviselő tevékenységét vizsgálta. Kifejezetten téves és irratellenes, hogy az alperes természetes személy a felperes kárát nem térítette meg. Egyrészt az alperes a korábban letétben lévő 196.260.000 forintot teljes egészében visszautalta, szemben az ítélet [20] pontjában foglaltakkal. A cégalapításra átutalt 195.000.000 forint tekintetében pedig az eljáró büntetőbíróságok nem állapítottak meg bűncselekményt, tehát itt nem csupán kár nem érte a felperesi társaságot, de a jogellenes magatartás is hiányzik: nincs olyan jogszabályi rendelkezés, mely az ügyvezetőt korlátozta volna újabb gazdasági társaság alapításában. Az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmaz magyarázatot arra sem, hogy ugyan a társaság pénzeszközei csökkentek, azonban vagyona más eszközben nőtt. Az elsőfokú bíróságnak ezt a vagyongyarapodást is figyelembe kellett volna vennie, mégpedig akként, hogy a felperesi társaságot nem érte kár. Fenntartotta, hogy egyik letétbe helyezés sem eredményezett a vagyonganban értékcsökkenést, azaz kárt. Másodlagos álláspontja szerint az értékcsökkenés megtérítése ténylegesen megvalósult, hiszen az alperes a pénzüsszeget a társaság számlájára visszautalta, ami a Ptk. 355. § (2) bekezdésében foglaltaknak, a kár pénzbeli megtérítésének is megfelel, a pénzt ugyanis a társaság számláján jóváírták. Hivatkozott arra is, hogy jelen esetben a természetbeni kártérítés is lehetséges, mivel a pénzeszköz értékén szerzett vagyoni részesedés megvan, az mindkét társaság könyveiben szerepel. Ehhez képest a legutóbbi letétbe helyezést, mint magatartást az elsőfokú bíróság nem is vizsgálta. Ítélete [25] bekezdésében szereplő fejtegetésekre tényelőadás a perben egyik fél részéről sem történt. Nem volt szó pénzbeli visszatérítés helyett természetbeni kártérítésről, illet még a felperes sem állított. A cég3 Kft. alapításával és működésével kapcsolatos körülmények nem csak megalapozatlanok, de irrelevánsak is, mert a felperesi kereset alapja a letétbe helyezés mint bűncselekmény révén megvalósított jogellenes magatartás volt. Az elsőfokú bíróság a tényállás részét sem képező, elvi jogi lehetőségeket és egyéb eshetőségeket vizsgált és értékelt. A kártérítés elemei körében azt kellett volna vizsgálnia, hogy a pénzeszköz helyébe lépő üzletrésznek mi a jogi relevanciája. Téves, hogy az alperes magatartása a felperesi pénzeszközben okozott 196.260.000 forint csökkenést 2007. május 2. napján. Az utalás csak azt jelentette, hogy a pénz nem a társaság pénzforgalmi számláján van, hanem bankszámlán ügyvédi letétbe került, mely nem változtat azon, hogy a felperes könyveiben változatlanul a forgóeszközök között pénzeszközként szerepelt. Ez a

mérlegben változást nem jelentett. Az ügyvédi letétben lévő összeg mindvégig a felperesi társaság ellenőrzése és rendelkezése alatt állt: az alperes ügyvezetőként adott utasítást a letétkezelő ügyvéd részére. Ezen a tényen nem változtat az sem, hogy az utasítást melyik ügyvezető tette meg, mert az ügyvezetők azonos jogokkal rendelkeztek. Nem világos, hogy miért jelenti a pénz felperes rendelkezés alóli elvonását az, ha azt az egyik ügyvezető teszi meg. Téves az az ítéleti megállapítás is, miszerint nem bír relevanciával, hogy a büntetőbíróság melyik elkövetési alakzatot állapította meg. A büntetőjogi felelősség megállapításához ugyanis nem volt szükség eredményre, azaz vagyonsökkenésre, a kártérítésnél ennek vizsgálata azonban nem mellőzhető. Hangsúlyozta azt is, a felperes gazdasági társaságban történő részesedésszerzése révén egyéb vagyoneleme keletkezett, mely a társaság vagyonának részét képezi. Ha a bíróság szerint annak megítéléséhez, hogy a mérlegben szereplő egyes elemeknek a kártérítés szempontjából van-e jelentősége, és ha igen, mi, különleges szakértelem és szakértő kirendelése szükséges, akkor az anyagi pervezetés körében erről a bizonyító felet tájékoztatnia kellett volna. Ez esetben ugyanis elkerülhető lett volna a pénzeszköznek befektetett eszközként történő figyelmen kívül hagyása. A felperesi társaság vagyona az alperesi magatartással összefüggésben egyáltalán nem csökkent, amit a társaságok könyvei kétséget kizáróan igazolnak. A felperesi társaságnak a cég3 Kft. saját tőkéjéből a törzsbetét névértékét meghaladó részesedése van, a felperesi társasági vagyonában tehát értékcsökkenés, azaz kár nem következett be. Az pedig minden további bizonyítás nélkül rögzíthető, hogy a tőkeösszeget jóval meghaladó mértékű befektetett pénzügyi eszközzel rendelkezik. Ezt igazolja a felperesi társaság 2021. évi beszámolója, a másik tag (személy1) végső ajánlata a 2021. május 18-ei taggyűlésén, illetve a felperesi társaság 2007-2012. évi éves beszámolóit is. Amennyiben az elsőfokú bíróság szerint a mérleg értelmezése különleges szakértelmet igényel, akkor igazságügyi könyvszakértőt kellett volna kirendelnie. E körben azonban tényállás tisztázási és anyagi pervezetési kötelezettségét sem teljesítette. Ugyancsak iratellenes az elsőfokú ítélet [29] bekezdése, mert az alperes a kamatbevételek és az osztalékfizetés tekintetében okiratokat csatolt, bizonyítási indítványt terjesztett elő, és bizonyítási szükséghelyzetre is hivatkozott, tehát a bíróság a hiányos tényállás megállapítása mellett indokolási kötelezettségét sem teljesítette.

[22] Ugyanígy téves a társaságtól el nem vont pénzeszköz után késedelmi kamat megállapítása is. Különbséget kell tenni a 2007. április 27. és 2010. október 2. napja között, majd az ezt követő időszak tekintetében. Az első időszakban a felperes pénzeszközzel rendelkezett, ez esetén merülhet csak fel a pénzhasználat díjaként a kamat, míg ugyanez az üzletrész esetén fogalmilag kizárt, tehát 2010. október 2. után a késedelmi kamat értelmezhetetlen. Az első és második letéti szerződések időszakában a felperesi társaságnak kamatjövedelme kizárólag a második letétben lévő összeg után keletkezett, melynek igazolt összege mindösszesen 41.678.190 forint volt. Ennek felhasználására az alperes okiratokat csatolt. A gyanúsítás is csak a tőkeösszeg tekintetében maradt fenn, ahogy hasonló következtetésre jutott a Fővárosi Ítéltábla is. Ezért az alperes kamatfizetésre kötelezése egyidejűleg kétszeres kamatbevételt jelentene, amely alaptalan.

[23] Jogi álláspontját a Gt. 30. § (2) bekezdésére, a Ptk. 339. § (1), 355. § (1)-(2) és (4) bekezdésére, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény elsőfokú eljárásban hivatkozott rendelkezéseire, a Pp. 237. § (1)-(5), 263. § (1)-(2), 264. § (1), 265. § (1)-(3), 268. § (1)-(2) bekezdésére, 278. § (1) és 300. § (1) bekezdésére alapította.

[24] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[25] Kiemelte, az elsőfokú bíróság ítélte érdemben helyes, mentes az eljárási szabálysértésektől. Az elsőfokú bíróság a tényállást rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, és kellő indokát adta annak, hogy a felperes keresete miért megalapozott. Az alperes fellebbezésének indokolásában csak olyan tényre és körülményre hivatkozik, amelyre már az elsőfokú eljárásban is utalt, és azokat az elsőfokú bíróság kellően értékelte. Annyiban helytálló a fellebbezés, hogy az alperes és a másik tag, ügyvezető (személy1) házasságát a Budaörsi Városi Bíróság valóban felbontotta, ennek azonban nincs jelentősége. Alaptalanul vitatja az alperes az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a tényleges letevő az alperes volt. A sikkasztás büntettét az alperes mint magánszemély követte el, a felróható és jogellenes magatartást is mint magánszemély tanúsította, és ezért mint magánszemély tartozik felelősséggel. Alaptalanul vitatta az alperes azt is, hogy a 2007. május 2-ai utalással elvonta az összeget a felperes rendelkezése alól. Megalapozatlanul állította továbbá, hogy a tényállás hiányos, ellentmondásos, és téves az érdemi döntés is. A keresetet nem teszi megalapozatlanná, hogy az alperes megalapította a cég3 Kft.-t, mert ezáltal véglegesen megghiúsította, hogy a felperes visszanyerje a pénzösszeg feletti rendelkezési jogát. A cégalapítást követően pedig nem csak a rendelkezési jogát, hanem a 195.000.000 forint feletti tulajdonjogát is elveszítette. Az alperes a személyéhez kötött rendelkezési jogot azzal is tovább erősítette, hogy 145.000.000 forintot külön számlára helyezett el. Az a körülmény, hogy a letétbe helyezést követően számviteli szempontból továbbra is a felperes tulajdonát képezte az elsikkasztott összeg, nem jelenti azt, hogy a felperest nem érte kár. A kár azáltal érte a felperest, hogy az alperes megfosztotta a pénzösszeg feletti rendelkezési jogától. Az alperes kártérítési kötelezettsége pedig abban áll, hogy olyan helyzetet kell teremtenie, amiben a felperes a károkozás előtt volt, vissza kell helyeznie a 196.260.000 forintot a felperes bankszámlájára. A felperes nevén nyilvántartott üzletrész nem jelenti a kár megtérítését és az eredeti állapot helyreállítását, ezzel ugyanis a felperes nem nyerte vissza az összeg feletti rendelkezési jogát, sőt, az az alapítással véglegesen megghiúsult. Az alperes kártérítési kötelezettségén az sem változtat, hogy a sikkasztás büntettét az alperes nem eltulajdonítással, hanem sajátjakénti rendelkezéssel valósította meg. Alaptalanul hivatkozik az alperes arra is, hogy a polgári jogi felelősség további elemeit a felperes nem bizonyította. A Ptk. az eredeti állapot helyreállításának kötelezettségét írja elő a kártérítés elsődleges módjaként. Csak az eredeti állapot helyreállításával, a 195.000.000 forint visszafizetésével érhető el az, hogy a károsult a károkozás előtti helyzetbe kerüljön. Helyesen döntött ezért az elsőfokú bíróság, amikor a cégalapításnak nem tulajdonított jelentőséget. Lényeges az is, hogy az alperes nem csak a sikkasztás büntettét követte el, hanem a Ptk. és a Gt. rendelkezéseit is megsértette. Megszegte a Ptk. 4. §-ában írt rendelkezéseket, az ügyvezetői jogait nem a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően gyakorolta, és nem működött együtt a felperes másik tulajdonostársával és ügyvezetőjével. Magatartása rosszhiszemű és felróható, így a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján arra előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. Az, hogy az alperes az elsikkasztott összeget visszautalta, majd még aznap visszavonhatatlanul ismételten tovább utalta, nem választható szét két külön cselekményre. A felperes rendelkezési joga ugyanis ténylegesen nem nyílt és nem is nyílhatott meg. A felperes másik ügyvezetője a jogellenes cégalapítást soha nem vette tudomásul és az ellen folyamatosan tiltakozott, azonban nem volt és jelenleg sincs jogi lehetősége arra, hogy a cég3 Kft. megszüntesse.

[26] Az alperes másodlagos, hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelmének az „elutasítását” kérte, mivel annak a Pp. 381. §-ában írt feltételei nem állnak fenn.

[27] A fellebbezés alapos.

[28] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte, míg másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, így azt a másodfokú bíróság teljes egészében bírálta felül a Pp. 370. § (1) bekezdése és 371. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a fellebbezési kérelem és annak indokai mentén.

[29] Az alperes fellebbezésében nem csak az elsőfokú bíróság érdemi döntését és annak jogi indokait, hanem az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállást is kifogásolta, ezért az ítéltábla mindenekelőtt annak helyességét vizsgálta.

[30] Az elsőfokú bíróság ítéletének [1] bekezdésében tévesen rögzítette, hogy az alperes és személy1 házastársak, mivel a Fővárosi Törvényszék 31.B.532/2017/12. számú ítélete és a felek egyező nyilatkozata szerint házasságukat a Budaörsi Járásbíróság már 2008. november 9-én felbontotta. Ezért az ezzel ellentétes ténymegállapítást az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából mellőzte.

[31] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának [2] és [3] bekezdésében tévesen hagyta figyelmen kívül azt a tényt, hogy az alperes az első két letéti szerződés megkötésekor is a felperesi kft. ügyvezetőjeként tett jognyilatkozatot. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a 2007. április 27-i és 2007. október 2-i letéti szerződéseket az alperes a felperes képviseletében, annak ügyvezetőjeként kötötte meg. Ebből következően a tényállásból mellőzni kell azt a helytelen – és egyébiránt nem is a tényállásra tartozó – jogi következtetést is, hogy a tényleges letevő az alperes volt.

[32] Mellőzendő továbbá a tényállásból a teljes [5] bekezdés, mivel az nem a megállapított történeti tényeket, hanem az elsőfokú bíróság jogi következtetéseit tartalmazza, ekként nem képezi a tényállás részét.

[33] Ki kell egészíteni az elsőfokú bíróság ítéletének [6] bekezdését is. Abból ugyanis éppen a lényeg hiányzik: a büntetőbíróság a 2007. április 27. napján megkötött letéti szerződésre tekintettel az összeg ügyvéd letéti számlára történő 2007. május 2-i átutalásával látta megvalósulni a sikkasztás bűncselekményét, megállapítva egyúttal azt is, hogy a

bűncselekmény a letéti szerződés megkötésével befejezetté vált, a felperes vagyonában tényleges vagyonsökkenés pedig nem történt.

[34] Az így kiegészített és pontosított tényállásból az elsőfokú bíróság teljes mértékben téves jogi következtetést vont le a következők szerint.

[35] A felperes módosított keresetét a Ptk. 339. §-ra alapította, az érvényesített jog alapjául szolgáló tényállítása pedig az volt, hogy az alperes a büntetőítélet által jogellenesnek minősített magatartásával okozta a kárát.

[36] A Ptk. 339. § (1) bekezdése a szerződésen kívül okozott kárfelelősség szabályait tartalmazza, míg a Gt. 30. § (2) bekezdése rendelkezik a vezető tisztségviselők speciális, gazdasági társasággal szembeni, a társaságnak okozott károkért fennálló felelősségéről.

[37] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával szemben az alperes a büntetőítélet által jogellenesnek minősített magatartását a felperes ügyvezetőjeként fejtette ki, a 2007. április 27. napján kelt letéti szerződést – annak tartalmából is megállapíthatóan – a felperes képviselőjében, ügyvezetőként eljárva kötötte meg és teljesítette. Ettől eltérő megállapítást a büntetőhatározatok sem tartalmaznak, és azokból ilyen következtetés nem is vezethető le. A sajátjakénti rendelkezés ugyanis a Kúria Bhar.I.832/2018/5. számú végzése szerint abban állt, hogy az alperes a pénzüsszeg letétbe helyezésével nem a társaság, hanem a saját vagyoni érdekeit kívánta biztosítani. Mindez tehát azt jelenti, hogy a bűncselekmény megvalósulását az alperesi cselekvés célja, nem pedig annak mikéntje eredményezte. Az alperes magatartását ugyan saját érdekében, de ügyvezetőként eljárva fejtette ki, a pénzüsszeget ügyvezetőként helyezte letétbe. Ezért az ezzel okozati összefüggésben a társaságnak okozott károkért fennálló felelőssége csak a Gt. 30. § (2) bekezdésén, mint az ügyvezetőre irányadó speciális kárfelelősségi szabályon alapulhat. A felperes érvényesített jogként azonban nem a Gt. 30. § (2) bekezdését, hanem a Ptk. 339. § (1) bekezdését jelölte meg. A bíróság pedig a jogcímhez az egész peres eljárás alatt – ideértve a másodfokú eljárást is – a Pp. 2. § (2) bekezdése és a Pp. 342. § (3) bekezdése folytán kötve van, ezért határozata nem terjedhet ki a felperes keresetében nem állított jogra. A felperes keresete tehát már önmagában ez okból sem lehet alapos.

[38] Mindemellett a társaság ügyvezetőjének kártérítési felelőssége is csak akkor állapítható meg, ha a kárkötelem feltételei, így a károkozó magatartás, a kár és a kettő közötti okozati összefüggés fennáll, azaz az alperes magatartásával okozati összefüggésben a felperest kár éri. Teljes mértékben téves volt az elsőfokú bíróság ítéletének [20] bekezdésében kifejtett azon álláspontja, hogy az alperes a felperes vagyonából pénzeszközt vont el, megszüntette a felperes pénzeszközön fennálló tulajdonosi részjogosítványai gyakorlásának lehetőségét, mellyel a felperes vagyonában 196.260.000 forint csökkenést okozott. A 2007. április 27-i letéti szerződés megkötésével, a pénzüsszeg letétbe helyezésével ugyanis annak tulajdonjogában semmilyen változás nem történt, ezáltal az a felperes vagyonából és

rendelkezése alól nem került ki, továbbra is a felperes vagyonának részét képezte. Ebből következően a letétbe helyezés a felperes vagyonában semmilyen értékcsökkenést nem okozott, ezért a felperest az alperesi magatartással okozati összefüggésben kár sem érte. Hangsúlyozza az ítéltábla, a Pp. 264. § (1) bekezdése alapján a polgári perben eljáró bíróságot a jogerős büntetőítéletben megállapított, a bűncselekmény törvényi tényállása szempontjából releváns tények kötik. Így jelen esetben az, hogy az alperes a sajátjakénti rendelkezéssel elkövetett sikkasztás bűncselekményét azzal valósította meg, hogy a pénzüsszeget a saját vagyoni érdekeinek biztosítása céljából helyezte letétbe. Arról azonban már a polgári perben kellett dönten, hogy az alperes e magatartásával okozati összefüggésben a felperest érte-e kár. Csupán megjegyzi a másodfokú bíróság, a felperest ért kárról a büntetőhatározatok sem szólnak, sőt, éppen azt állapítják meg, hogy a felperesnél nem következett be vagyonsökkenés.

[39] Ezen túl az első letéti szerződéssel letétbe helyezett összeget a második letéti szerződés megszüntetését követően ügyvéd2 ügyvéd 2010. október 1. napján visszautalta a felperes bankszámlájára (P.22.117/2021/11/F/8.), így még amennyiben a felperest az alperesi magatartással okozati összefüggésben kár is érte volna, az a pénz visszafizetésével megtérült. Az alperes pénzüsszeggel rendelkező további magatartásai tekintetében pedig büntetőjogi felelősségét a büntetőeljárásban nem állapították meg, és ilyet a felperes sem jelölt meg keresete ténybeli alapjául.

[40] A fentiek alapján az alperest a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján semmilyen kártérítési felelősség nem terheli, ezért kártérítés megfizetésére sem kötelezhető.

[41] Mindezek okán az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította. Ennek következményeként az alperest mentesítette a felperes elsőfokú perköltsége és a kereseti illeték megfizetése alól.

[42] Az alperes fellebbezése teljes egészében eredményre vezetett, ezért a Pp. 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében a felperes köteles megfizetni az elsőfokú, valamint a másodfokú eljárásban pernyertes alperes ügyvédi munkadíjából és a lerótt 2.500.000 forint fellebbezési illetékből álló első- és másodfokú perköltségét. Az ügyvédi munkadíjat az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a)-c) pontjai, valamint (5) bekezdése alkalmazásával határozta meg, és azt az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan a (6) bekezdés értelmében összesen 5.000.000 forintra mérsékelte, mert a kifejtett tevékenység nem állt arányban a felszámított munkadíjjal. Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 1.500.000 forint kereseti illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

[43] Tájékoztatja az ítéltábla a felperest, hogy a kereseti illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az

illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont].

Budapest, 2023. május 9.

dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.
k.

előadó bíró

dr. Szabó Csilla s.

bíró